

Terms of Reference (ToR)

Facylitacja i doradztwo w procesie wypracowania modelu wsparcia edukacyjnego dzieci romskich w Polsce

Kontekst i uzasadnienie

Po eskalacji wojny w Ukrainie w 2022 roku, do Polski przybyło setki tysięcy dzieci uchodźczych. Wśród nich znalazły się także dzieci romskie, które już wcześniej napotykały na bariery w dostępie do edukacji – zarówno w kraju pochodzenia, jak i po przyjeździe do Polski. Ich sytuacja dodatkowo unaoczniała i pogłębiła istniejące już trudności związane z włączaniem edukacyjnym dzieci romskich w Polsce.

Około 80% dzieci romskich w Polsce zagrożonych jest ubóstwem, co znacząco wpływa na ich możliwości edukacyjne. Europejska Komisja przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji (ECRI) odnotowała wzrost udziału dzieci romskich w edukacji formalnej, jednak nadal zbyt wysoki jest odsetek dzieci romskich w szkołach specjalnych [Raport ECRI nt. sytuacji społeczności romskiej w Polsce <https://fundacjawstronedialogu.pl/raport-ecri-sytuacja-spolesznosci-romskiej-i-zalecenia-dla-polski>]. Wskazuje się również na niską znajomość języka polskiego jako istotną barierę w nauce. Istotną i dobrze ocenianą formą wsparcia są asystenci edukacji romskiej oraz asystenci rodzin. [Ośrodek Rozwoju Edukacji – publikacja „Jak wspierać dzieci romskie w edukacji?” https://ore.edu.pl/wp-content/uploads/2023/12/ost.-jak_wspierac_dzieci-4.pdf].

Pomimo wysiłków wielu szkół, samorządów i organizacji pozarządowych, nadal brakuje spójnych, praktycznych narzędzi i sprawdzonych metod wspierania edukacji dzieci romskich. Efektywność działań mogłaby znacząco wzrosnąć dzięki opracowaniu modelu wsparcia, który bazowałby na doświadczeniach i wiedzy praktyków pracujących bezpośrednio z tymi dziećmi i ich rodzinami.

Informacje o organizacji

Zamawiający – Fundacja Save the children Polska

Fundacja Save The Children pomaga dzieciom i młodzieży na całym świecie od ponad 100 lat. Dzieci są dla nas najważniejsze i stawiamy je zawsze w centrum uwagi. Dbamy o to, by dzieci mogły się rozwijać, uczyć i były chronione przed przemocą. Reagujemy na nagłe kryzysy, ale również pracujemy nad długoterminowymi rozwiązaniami, które budują lepszą przyszłość. Wpływamy także na prawodawstwo, aby trwałe i realne zmiany na rzecz dzieci stały się rzeczywistością w krajach, w których działamy

W Polsce Save the Children, wraz z lokalnymi organizacjami partnerskimi, pomaga dzieciom nieprzerwanie od 2022 roku. Od 2024 roku jest organizacją mającą status OPP. Nasz zespół zapewnia pomoc humanitarną, chroni dzieci przed przemocą, wspiera ich edukację i zdrowie psychiczne. Fundacja pomaga również finansowo rodzinom w najtrudniejszej sytuacji. Chronimy dzieci najbardziej bezbronnie i marginalizowane poprzez zapewnianie im opieki zastępczej oraz wsparcie dla dzieci i rodzin mieszkających w miejscach zbiorowego zakwaterowania.

Więcej: <https://savethechildren.pl/>

Partner – Fundacja W Stronę Dialogu

Fundacja W Stronę Dialogu to założona w 2012 roku organizacja działająca z i na rzecz społeczności romskiej w Polsce. Prowadzi działania rzecznicze, edukacyjne, wspierające oraz promujące kulturę romską. W Warszawie fundacja prowadzi Centrum Społeczności Romskiej, będące przestrzenią wymiany myśli, doświadczeń i wiedzy. Celem fundacji jest budowanie otwartego i wielokulturowego społeczeństwa, w którym społeczność romska jest traktowana na równi z innymi.

Więcej: <https://fundacijawstronedialogu.pl>

Cel zamówienia

Celem zamówienia jest wybór wykonawcy (lub zespołu wykonawców), który we współpracy z Save the Children Polska i Fundacją W Stronę Dialogu przeprowadzi proces opracowania praktycznego modelu wsparcia edukacyjnego dzieci romskich (na przykładzie wsparcia dzieci ze społeczności uchodźczych z Ukrainy). Model ten ma być użyteczny i dostępny dla różnych interesariuszy – samorządów, szkół, edukatorów, organizacji społecznych – i oparty na rzeczywistych, lokalnych doświadczeniach organizacji.

Model powinien uwzględniać następujące elementy*:

- włączanie dzieci romskich do polskich szkół (m.in. współpraca z rodzicami, przygotowanie i wsparcie nauczycieli i administracją szkolną oraz samorządami);
- praca dydaktyczna z dziećmi romskimi (m.in. tematy do uwzględnienia, metody pracy, rozwój kompetencji miękkich i behawioralnych, edukacja seksualna);
- współpraca ze społecznościami lokalnymi (m.in. kwestie różnic kulturowych i edukacyjnych).

**Szczegółowy zakres zostanie uzgodniony z Zamawiającym i Partnerem.*

Zakres działań wykonawcy

W ramach realizacji usługi, wykonawca będzie odpowiedzialny za:

1. **Przeprowadzenie wywiadów pogłębionych** z pracownikami Fundacji W Stronę Dialogu (FwSD) mającymi doświadczenie w pracy z dziećmi romskimi i ich rodzinami (w tym z asystentami rodzin, asystentami romskimi i międzykulturowymi, edukatorami i koordynatorami działań), a także osobami odpowiedzialnymi za planowanie strategiczne i zarządzanie organizacją. *Planowana liczba wywiadów – od 5 – 8.*
2. **Analizę dokumentów** wytworzonych przez FwSD w trakcie realizacji działań edukacyjnych i wspierających (np. notatek z pracy terenowej, materiałów edukacyjnych, sprawozdań, planów pracy), które zostaną uznane za kluczowe w czasie wywiadów pogłębionych.
3. **Organizację i moderację 2 warsztatów grupowych** z udziałem kluczowych osób z zespołu FwSD, które pozwolą na zebranie i uporządkowanie doświadczeń oraz wspólne wypracowanie głównych założeń modelu. Warsztaty mają być prowadzone przez doświadczonych facylitatorów.

4. **Opracowanie pierwszego zarysu modelu wsparcia edukacyjnego dzieci romskich** w formie dokumentu opisującego m.in. stosowane metody, narzędzia, schematy działań, dobre praktyki.
5. **Konsultacje i korekty modelu** spotkania z Zamawiającym i FwSD w celu omówienia zarysu modelu i wprowadzenia niezbędnych poprawek. M.in. warsztat (bezpośredni lub online) z organizacjami pracującymi z dziećmi romskimi, w celu walidacji modelu i zebrania feedbacku. Obejmuje to także **współpracę z grafikiem** przy przygotowaniu wytycznych do graficznej prezentacji modelu (np. w formie schematów, infografik, publikacji).
6. **Wsparcie w zaplanowaniu dalszych działań** polegające na moderowaniu wspólnego planowania kolejnych kroków związanych z wdrażaniem, upowszechnieniem i dalszym doskonaleniem modelu.

** Szczegółowy zakres prac oraz harmonogram zostaną ustalone wspólnie z Wykonawcą oraz Zamawiającym (Save the Children Polska) i FwSD.*

Wymagania wobec Wykonawcy

Oczekujemy, że wykonawca lub zespół wykonawców:

- posiada doświadczenie w facylitacji procesów strategicznych lub rozwojowych w organizacjach społecznych,
- zna zagadnienia związane z edukacją dzieci z grup mniejszościowych lub zagrożonych wykluczeniem,
- potrafi prowadzić wywiady pogłębione i analizować dane jakościowe,
- ma doświadczenie we współpracy z organizacjami społecznymi i/lub środowiskami edukacyjnymi,
- posiada umiejętność przekładania złożonych procesów na praktyczne modele i narzędzia.

Kryteria oceny oferty

Oferty będą oceniane na podstawie przedstawionego opisu, który powinien zawierać informacje na temat:

- Doświadczenia wykonawcy. Prosimy o opisanie udokumentowanego doświadczenia w ciągu ostatnich 5 lat działalności w facylitacji procesów rozwojowych lub strategicznych w organizacjach, Ponadto prosimy o opisanie doświadczenia w pracy z tematami edukacji włączającej, mniejszości narodowych i etnicznych, szczególnie społeczności romskiej, co będzie
- Proponowana koncepcja realizacji zadania. Prosimy o opisanie w sposób jasny, spójny i adekwatny proponowaną metodykę działania wraz z przedstawieniem planowanego harmonogramu działania i podejścia do współpracy z Zamawiającym (Save the Children Polska) oraz Fundacją w Stronę Dialogu.
- Kompetencje i doświadczenie osób zaangażowanych w realizację zadania

- Doświadczenie w prowadzeniu warsztatów, wywiadów jakościowych i opracowywaniu modeli lub narzędzi edukacyjnych.

Cena

Cena nie jest jedynym kryterium i nie musi być najniższa, ale musi być uzasadniona i adekwatna do zakresu pracy.

Harmonogram realizacji

Realizacja zadania planowana jest w okresie **od końca lipca/początku sierpnia do końca listopada 2025 roku**. Szczegółowy harmonogram zostanie ustalony wspólnie z wybranym wykonawcą.

Prosimy o złożenie ofert do dnia 15 lipca 2025 włącznie.

W załączeniu Formularz Zgłoszeniowy.